

༄༅། །རྒྱུད་བཞིའི་བར་བཀོལ་རྣམ་གྲུབ་
ལ་རྒྱ་འཛིན་པའི་མཛོལ་གྲུབ།།

མི་ཤགས་དཔེ་ལྔ་པ།

四部医典名词注释

(藏文)

郎日且达著

多吉杰博校订

民族出版社出版 新华书店发行

民族印刷厂印刷

开本：850×1168 毫米 1/32 印张：16 5/8

1986年7月第1版

1986年7月北京第1次印刷

精装本印数：0001—500册 定价：3.65元

平装本印数：0001—8,500册 定价：2.65元

书号：M 14049(3)7

དཀར་ཆག

དུམ་བུ་དང་པོ། རྩོམ་གྱི་གནད་བཅུ་ལ་མ་ཚོན་ལྟ་བུ་མ་རྒྱུད་ཀྱི་

བརྟེན་དང་རྩོམ་འགའ་བསྟོལ་བ། 3

མེད་དང་པོ། དུམ་བུ་བཞི་ཉི་ལྔ་ལ་བཞི་བའི་རྩོམ་པ། 3

མེད་གཉིས་པ། ལྷོ་རྩོམ་རྣམས་ལྟར་རྣམས་པར་བསྟོད་པའི་རྩོམ་པ། 13

མེད་གསུམ་པ། གནས་ལུགས་ནད་གཞིའི་རྩོམ་པ། 17

མེད་བཞི་པ། རྩོམ་འཇཉག་རྩོམ་པ། 17

མེད་ལྔ་པ། གསལ་ཐབས་རྩོམ་པ། 18

མེད་དྲུག་པ། དེ་དེ་གྱི་རྣམས་ལྟར་རྣམས་པར་བསྟོད་པའི་རྩོམ་པ། 20

དུམ་བུ་གཉིས་པ། ཡལ་འདབ་ཀྱི་རྩོམ་པ་རྒྱུ་ལ་བར་བཞད་པའི་རྩོམ་པ་

ཀྱི་བརྟེན་དང་རྩོམ་འགའ་བསྟོལ་བ། 20

མེད་དང་པོ། རྩོམ་ཆག་བཅུན་པའི་རྩོམ་པ། 20

མེད་གཉིས་པ། རྩོམ་གྱི་ཆགས་རྒྱལ་བཅུན་པའི་རྩོམ་པ། 20

མེད་གསུམ་པ། རྩོམ་གྱི་འདྲ་དཔེ་བཅུན་པའི་རྩོམ་པ། 22

མེད་བཞི་པ། རྩོམ་གྱི་གནས་ལུགས་བཅུན་པའི་རྩོམ་པ། 22

མེད་ལྔ་པ། རྩོམ་གྱི་མཚན་ཉིད་བཅུན་པའི་རྩོམ་པ། 35

མེད་དྲུག་པ། རྩོམ་གྱི་ལམ་དང་དབྱེ་བ་བཅུན་པའི་རྩོམ་པ། 36

མེད་བདུན་པ། རྩོམ་གྱི་འཇཉག་ལུས་བཅུན་པའི་རྩོམ་པ། 37

མེད་བརྒྱད་པ། བྱད་ཀྱི་རྩོམ་བཅུན་པའི་རྩོམ་པ། 39

མེད་དུལྱ་པ། བྱད་ཀྱི་ལྷོ་བཅུན་པའི་རྩོམ་པ། 39

མེད་བཅུ་པ། བྱད་འཇཉག་རྒྱལ་གྱི་རྩོམ་པ། 40

ལུ་བུ་གཅིག་པ།	ནད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཟུན་པའི་སྐོར།	41	
ལུ་བུ་གཉིས་པ།	ནད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཟུན་པའི་སྐོར།	42	
ལུ་བུ་གསུམ་པ།	ཉིན་པོ་བཞིན་རྒྱན་ཏུ་རྒྱུད་པའི་སྐོར།	45	
ལུ་བུ་བཞི་པ།	དུས་ལྷན་རྒྱུད་པའི་སྐོར།	47	
ལུ་བུ་ལྔ་པ།	གནས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱུད་ལམ་གྱི་སྐོར།	50	
ལུ་བུ་དྲུག་པ།	ཟས་ཀྱི་ཚུལ་ཤིས་པར་བྱ་བའི་སྐོར།	51	
ལུ་བུ་བདུན་པ།	ཁ་ཟས་བཟུན་པའི་སྐོར།	57	
ལུ་བུ་བརྒྱུད་པ།	ཁ་ཟས་བཟུན་པ་དང་ཟས་ཚད་རྒྱ་པར་བཟུང་བའི་སྐོར།	58	
ལུ་བུ་དྲུག་པ།	རྩ་དང་ལྷན་ལྷན་གྱི་སྐོར།	59	
ལུ་ཉི་ཤུ་པ།	མྱེན་གྱི་རྣམ་པའི་སྐོར།	60	
ལུ་ཉི་ལྔ་པ།	མྱེན་གྱི་སྤྱི་ཚན་དང་རྒྱུར་ཐབས་ཀྱི་སྐོར།	130	
ལུ་ཉི་ལྔ་པ།	གཉིན་པོ་ཅ་བྱད་ཀྱི་སྐོར།	131	
ལུ་ཉི་ལྔ་པ།	མི་ན་བ་གནས་པར་བྱ་བའི་སྐོར།	147	
ལུ་ཉི་ལྔ་པ།	རྩ་བཟུང་བརྟུག་གི་སྐོར།	147	
ལུ་ཉི་ལྔ་པ།	བན་གཙུག་རྒྱན་གྱི་སྐོར་ནས་བརྟུག་པའི་སྐོར།	148	
ལུ་ཉི་ལྔ་པ།	མྱེན་ཐང་ལྷན་བཞིར་བརྟུག་པའི་སྐོར།	149	
ལུ་ཉི་ལྔ་པ།	གསོ་ཚུལ་རྒྱུར་བཟུན་པའི་སྐོར།	150	
ལུ་ཉི་ལྔ་པ།	ལྷན་པར་གསོ་ཚུལ་རྒྱུས་པར་བཞུད་པའི་སྐོར།	151	
ལུ་ཉི་ལྔ་པ།	གསོ་ཐབས་གཉིས་བཟུན་པའི་སྐོར།	152	
ལུ་ལྷན་ལྷན་པ།	གསོ་ཐབས་དཔེ་སྐོར་བཟུན་པའི་སྐོར།	153	
ལུ་ལྷན་གཅིག་པ།	གསོ་བ་པོ་མཉམ་པའི་སྐོར།	154	
དུས་བྱ་གསུམ་པ།	མི་རྟོག་གི་ཚུལ་དུ་གསལ་བར་བཞུད་པ་མཁུང་བ།		
	རྒྱུད་ཀྱི་བརྟུན་དང་དོན་འགའ་བཞུལ་བ།	160	
	ལུ་དང་པོ།	མཁུང་བ་རྒྱུད་ལྷན་པའི་སྐོར།	160

ལེའུ་གཉིས་པ། ལྷན་གྱི་ནད་གསལ་པའི་སྐོར།	161
ལེའུ་གཉིས་པ། མཁའ་མ་པའི་ནད་པོའི་ལོ་རྒྱུས་པའི་སྐོར།	169
ལེའུ་བཞི་པ། བད་ཀྱི་ལྷན་གྱི་ནད་པོའི་ལོ་རྒྱུས་པའི་སྐོར།	171
ལེའུ་ལྔ་པ། འདུལ་ནད་བད་ཀྱི་ལྷན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་པའི་སྐོར།	174
ལེའུ་དྲུག་པ། ཁོང་ནད་མཁའ་མ་ལྷན་གྱི་ལྷན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་པའི་སྐོར།	179
ལེའུ་བདུན་པ། མཚོང་ཚུན་ལྷན་གྱི་ནད་པོའི་ལོ་རྒྱུས་པའི་སྐོར།	182
ལེའུ་བརྒྱུད་པ། ལྷན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་པའི་སྐོར།	187
ལེའུ་དྲུག་པ། ལོ་རྒྱུས་པའི་སྐོར།	187
ལེའུ་བཅུ་པ། མཚོང་ཚུན་ལྷན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་པའི་སྐོར།	187
ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ། མཚོང་ཚུན་ལྷན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་པའི་སྐོར།	192
ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ། མ་ལྷན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་པའི་སྐོར།	193
ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ། འདུལ་ནད་ལྷན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་པའི་སྐོར།	201
ལེའུ་བཅུ་བཞི་པ། མ་ལྷན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་པའི་སྐོར།	202
ལེའུ་བཅུ་ལྔ་པ། མ་ལྷན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་པའི་སྐོར།	203
ལེའུ་བཅུ་དྲུག་པ། ལྷན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་པའི་སྐོར།	205
ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ། ལྷན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་པའི་སྐོར།	206
ལེའུ་བཅུ་བརྒྱུད་པ། ལྷན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་པའི་སྐོར།	207
ལེའུ་བཅུ་དྲུག་པ། མ་ལྷན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་པའི་སྐོར།	208
ལེའུ་ཉི་ཤུ་པ། མ་ལྷན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་པའི་སྐོར།	211
ལེའུ་ཉི་ཤུ་གཅིག་པ། འཕམས་ལྷན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་པའི་སྐོར།	212
ལེའུ་ཉི་ཤུ་གཉིས་པ། འཕམས་ལྷན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་པའི་སྐོར།	215
ལེའུ་ཉི་ཤུ་གསུམ་པ། ལྷན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་པའི་སྐོར།	218
ལེའུ་ཉི་ཤུ་བཞི་པ། འཕམས་ལྷན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་པའི་སྐོར།	225
ལེའུ་ཉི་ཤུ་ལྔ་པ། ལྷན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་པའི་སྐོར།	228
ལེའུ་ཉི་ཤུ་དྲུག་པ། ལྷན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་པའི་སྐོར།	229

ལུ་ཉེ་འདུན་པ།	ཅམ་ལྷི་མམ་པཅམ་པའི་སྐོར།	233
ལུ་ཉེ་འབྱུང་པ།	མགོ་ནད་ལས་པའི་སྐོར།	234
ལུ་ཉེ་དབྱ་པ།	མིག་ནད་ལས་པའི་སྐོར།	235
ལུ་ལྷམ་ལྷ་པ།	ན་པའི་ནད་ལས་པའི་སྐོར།	241
ལུ་ས་མཚོ་ལ།	སྐ་ནད་ལས་པའི་སྐོར།	242
ལུ་ས་མཚོ་ལྷོ་ལ།	ཁ་ནད་ལས་པའི་སྐོར།	243
ལུ་ས་མཚོ་ལྷོ་ལ།	ལུ་པ་པཅམ་པའི་སྐོར།	247
ལུ་ས་མཚོ་ལྷོ་ལ།	ལྷོ་ནད་ལས་པའི་སྐོར།	249
ལུ་ས་མཚོ་ལྷོ་ལ།	ལྷོ་ནད་ལས་པའི་སྐོར།	250
ལུ་ས་མཚོ་ལྷོ་ལ།	མཚོ་ནད་ལས་པའི་སྐོར།	252
ལུ་ས་མཚོ་ལྷོ་ལ།	མཚོ་ནད་ལས་པའི་སྐོར།	253
ལུ་ས་མཚོ་ལྷོ་ལ།	མཚོ་ནད་ལས་པའི་སྐོར།	254
ལུ་ས་མཚོ་ལྷོ་ལ།	ས་པའི་ནད་ལས་པའི་སྐོར།	255
ལུ་པའི་ལྷ་ལ།	ལྷ་མཚོ་ནད་ལས་པའི་སྐོར།	256
ལུ་ལྷ་མཚོ་ལ།	ལྷ་མཚོ་ནད་ལས་པའི་སྐོར།	256
ལུ་ལྷ་མཚོ་ལ།	ལྷ་མཚོ་ལྷོ་ནད་ལས་པའི་སྐོར།	256
ལུ་ལྷ་མཚོ་ལ།	ལྷ་མཚོ་ལྷོ་ནད་ལས་པའི་སྐོར།	257
ལུ་ལྷ་མཚོ་ལ།	ལྷ་མཚོ་ལྷོ་ནད་ལས་པའི་སྐོར།	258
ལུ་ལྷ་མཚོ་ལ།	ལྷ་མཚོ་ལྷོ་ནད་ལས་པའི་སྐོར།	258
ལུ་ལྷ་མཚོ་ལ།	ལྷ་མཚོ་ལྷོ་ནད་ལས་པའི་སྐོར།	259
ལུ་ལྷ་མཚོ་ལ།	ལྷ་མཚོ་ལྷོ་ནད་ལས་པའི་སྐོར།	259
ལུ་ལྷ་མཚོ་ལ།	ལྷ་མཚོ་ལྷོ་ནད་ལས་པའི་སྐོར།	260
ལུ་ལྷ་མཚོ་ལ།	ལྷ་མཚོ་ལྷོ་ནད་ལས་པའི་སྐོར།	261
ལུ་ལྷ་མཚོ་ལ།	ལྷ་མཚོ་ལྷོ་ནད་ལས་པའི་སྐོར།	262
ལུ་ལྷ་མཚོ་ལ།	ལྷ་མཚོ་ལྷོ་ནད་ལས་པའི་སྐོར།	262
ལུ་ལྷ་མཚོ་ལ།	ལྷ་མཚོ་ལྷོ་ནད་ལས་པའི་སྐོར།	266

ལེའུ་དབུ་པ། ར་ལྷ་ཉི་ལྷོ་ཅན་པ་ལྷན་པ་ལྷོ་སྐོར།	467
ལེའུ་པུ་པ། ལྷན་ཅན་གྱི་ལྷོ་ཅན་པ་ལྷན་པ་ལྷོ་སྐོར།	468
ལེའུ་པུ་གཅིག་པ། ལྷན་ཅན་ལྷོ་ཅན་པ་ལྷན་པ་ལྷོ་སྐོར།	470
ལེའུ་པུ་གཉིས་པ། ལྷན་ཅན་གྱི་ལྷོ་ཅན་པ་ལྷན་པ་ལྷོ་སྐོར།	474
ལེའུ་པུ་གསུམ་པ། ལྷན་ཅན་གྱི་ལྷོ་ཅན་པ་ལྷན་པ་ལྷོ་སྐོར། གྱི་སྐོར།	479
ལེའུ་པུ་བཞི་པ། ལྷན་ཅན་གྱི་ལྷོ་ཅན་པ་ལྷན་པ་ལྷོ་སྐོར།	480
ལེའུ་པུ་ལྔ་པ། ལྷན་ཅན་གྱི་ལྷོ་ཅན་པ་ལྷན་པ་ལྷོ་སྐོར།	484
ལེའུ་པུ་དྲུག་པ། ལྷན་ཅན་གྱི་ལྷོ་ཅན་པ་ལྷན་པ་ལྷོ་སྐོར།	485
ལེའུ་པུ་བདུན་པ། ལྷན་ཅན་གྱི་ལྷོ་ཅན་པ་ལྷན་པ་ལྷོ་སྐོར།	485
ལེའུ་པུ་བརྒྱད་པ། ལྷན་ཅན་གྱི་ལྷོ་ཅན་པ་ལྷན་པ་ལྷོ་སྐོར།	486
ལེའུ་པུ་དབུ་པ། ལྷན་ཅན་གྱི་ལྷོ་ཅན་པ་ལྷན་པ་ལྷོ་སྐོར།	487
ལེའུ་ཉི་ཤུ་པ། དབུ་པ་ལྷན་པ་ལྷོ་སྐོར།	491
ལེའུ་ཉི་ཤུ་གཅིག་པ། དབུ་པ་ལྷན་པ་ལྷོ་སྐོར།	494
ལེའུ་ཉི་ཤུ་གཉིས་པ། དབུ་པ་ལྷན་པ་ལྷོ་སྐོར།	499
ལེའུ་ཉི་ཤུ་གསུམ་པ། དབུ་པ་ལྷན་པ་ལྷོ་སྐོར།	500
ལེའུ་ཉི་ཤུ་བཞི་པ། དབུ་པ་ལྷན་པ་ལྷོ་སྐོར།	506
ལེའུ་ཉི་ཤུ་ལྔ་པ། དབུ་པ་ལྷན་པ་ལྷོ་སྐོར།	509
ལེའུ་ཉི་ཤུ་དྲུག་པ། ལྷན་ཅན་གྱི་ལྷོ་ཅན་པ་ལྷན་པ་ལྷོ་སྐོར།	514
ལེའུ་ཉི་ཤུ་བདུན་པ། ལྷན་ཅན་གྱི་ལྷོ་ཅན་པ་ལྷན་པ་ལྷོ་སྐོར།	517
མཇུག་བུང་།	520

སྐྱེ་གྱི་རྒྱུད་བཞི་འཛིན་པ་དང་དོན་འགའ་ཞིག་བསྐོས་
བ་རྣམ་རྒྱལ་ཨ་རུ་རའི་སྤོང་བའི་མངོས་
རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

སྐྱེ་བོ་ལྷན་དྲུག་འགྲུབ་པ་བྱེད་པ་བྱེད་པ་བྱེད་པ་བྱེད་པ་བྱེད་པ།

དངོས་མིང་ཡིན་ཞིང་། འདི་ལ་འགའ་ཞིག་ཀྱི་མཚོ་ཆེན་པོ་ལས་རིང་དུ་གར་
 བས་ན་ཀྱང་གར་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། འོ་ན་པོད་ལ་སྐབས་པའང་དེར་འགྱུར་རྩོེ་
 བ་སྐྱེན་མེད་དེ། སར་ཉལ་ཞེས་པ་མ་ཉེ་ལ་འཇུག་ཀྱང་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པ་མ་
 ཡིན་པའི་སྲིད་ཟེར། ཡང་འགའ་ཞིག་ཀྱི་གར་པ་རྣམས་ལྷ་ངན་གྱི་ཚོ་ལྷ་དང་
 ལོས་ནག་པོ་ལྟོན་ལ། ཏུས་རྒྱུན་དུ་གོས་དཀར་པོ་ལྟོན་པས་ཀྱང་གར་བ་དང་།
 ཀྱང་ནག་པ་རྣམས་ལྷ་ངན་གྱི་ཚོ་ལྷ་དང་གོས་དཀར་པོ་ལྟོན་ལ། ཏུས་རྒྱུན་པར་
 ལོས་ནག་པོ་ལྟོན་པས་ཀྱང་ནག་ཅེས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ལ། ཁ་ཅིག་དེ་ནི་ཡིག་
 རྟོན་ལ་མ་ཞུགས་པས་མི་འཐད་ཅེས་ཟེར་བ་ལ། ད་འཕྲལ་ཡོད་པ་སྲིས། ཀའང་
 ག་སྐྱམ་དུ་བརྒྱུར་ཉེ་མིང་མཐའ་འདྲིན་ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་པས་རྒྱུན་མེད་ཅེས་
 ཟེར་རྒྱུ་། །མཁས་པ་ལལ་ཆེར་གྱིས་ཀྱང་ཞེས་པ་དང་གར་ཞེས་པ་སྐྱེས་པའདད་
 མི་དགོས་པར་སྐྱོད་ཀྱིས་ཆེན་པོ་དུག་ཡོད་པའི་སྲིབས་ལ་ཀྱང་གར་ཞེས་འདོད་རྒྱལ་
 ཏུ་བཏགས་པ་འཐད་སྲིབས་སྐྱེ་མཚད་དོ། །པོད་ཅེས་པ་ནི། འཇམ་དཔལ་ཅེ་
 རྒྱུད་ལས་ལྷང་བརྟན་པ་ལྟར། པོད་གྱི་ལྷལ་ཁམས་ཐམས་ཅད་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞིག་
 ཏུ་ཡོད་པ་རིམ་གྱིས་མཚོ་སྐྱམ་ནས་ནགས་ཚལ་སྐྱུག་པོས་བྱུང་བར་འགྱུར་བ་ན།
 འཕགས་པ་རྒྱན་རས་གཟིགས་དང་རྗེ་བརྟན་རྒྱལ་མས་བྱིན་གྱིས་བཟོབས་པའི་
 རྒྱུ་དང་བྲག་རྒྱིན་མ་གཉིས་འདུས་པ་ལས་རིགས་དུག་ལས་འཕྲོས་པའི་སྲུ་གུ་
 ཏུག་བྱུང་བ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་ནས་བྱུང་བཞིན་བརྒྱུར་ཉེ་མི་མང་པོ་བྱུང་བ་ལ་ཀྱང་
 གར་པས་རྫོང་ཞེས་བཏགས་པ་ལྟར་ཆག་ནས་པོད་ཅེས་འདོད་རྒྱལ་དུ་བཏགས་
 པའོ། །བདུད་རྩི་ནི། ཏུས་མིན་གྱི་འཆི་བ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་པས་སོ། །སྤྱིང་
 པོ་ནི། གསོ་བ་རིག་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཉིང་ཁྱེད་འདུས་པས་སོ། །ཡན་ལག་བརྒྱད་
 པ་ནི། གསོ་ལྷལ་ཡན་ལག་བརྒྱད་གསོ་བྱ་ཐབས་དང་བཅས་པ་བརྗོད་བྱུར་
 བས་པས་སོ། །གསང་བ་ནི། རྫོད་གྱི་རྒྱུན་གསུམ་དང་བཅས་པའི་གང་ཟག་ལ་
 བརྟན་དུ་མི་རུང་བས་སོ། །མན་ངག་ནི། བརྒྱད་པ་པར་མ་ཅད་པར་འོངས་